

Г. О. Слабкий, Л. В. Крохмалюк, Л. О. Качала
Ужгородський національний університет
Український інститут стратегічних досліджень МОЗ України

АНАЛІЗ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО САНІТАРНО-ПРОТИЕПІДЕМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В РАМКАХ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

Представлено аналіз чинних законодавчих актів України, якими регламентовано забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя в країні в частині забезпечення епіднагляду за інфекційними хворобами.

Ключові слова: санітарно-протиепідемічне благополуччя, система громадського здоров'я, законодавче забезпечення.

В країні проводиться реформування санітарно-протиепідемічної служби. При цьому залишаються проблеми санітарно-протиепідемічного характеру які вимагають відповідних рішень. В рамках європейської політики Здоров'я 2020 зазначені проблеми підлягають вирішенню через розвиток та підтримку громадського здоров'я із визначенням основних оперативних функцій [1, 2]. В Україні заплановано створення системи громадського здоров'я і в даний час проводиться робота з її формування. На даний час проводиться формування національного центру громадського здоров'я [3].

Мета роботи: вивчити рівень законодавчого забезпечення санітарно-протиепідемічного благополуччя в рамках системи громадського здоров'я.

Матеріали та методи: контент аналіз чинного законодавства України з питань санітарно-протиепідемічного забезпечення.

Результати та їх обговорення

Епідеміологічний нагляд в Україні здійснюється за трьома рівнями:

I рівень, місцевий, полягає у виявленні випадку інфекційного захворювання на яке впродовж 12 годин у відповідну регіональну СЕС подається екстрене повідомлення (форма № 058-о);

II рівень, регіональний: здійснюється оперативна, щомісячна і щорічна звітність до 25 числа наступного місяця за формами № 1 та 2;

III рівень, національний, який забезпечує державний комітет статистики, а також МОЗ України через Український центр з контролю та моніторингу захворювань МОЗ України.

Нами були проаналізовані чинні законодавчі акти України, якими регламентовано забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя в країні в частині забезпечення епіднагляду за ін-

фекційними хворобами.

Основним серед них є Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб» яким введена обов'язкова реєстрація кожного випадку інфекційної хвороби незалежно від місця і обставин виявлення та оперативне (екстрене) повідомлення відповідного органу державної санітарно-епідеміологічної служби.

Подальший розвиток та практичне впровадження процесу реєстрації випадків інфекційних хвороб визначено Постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2001 № 157 «Деякі питання реєстрації, обліку та звітності щодо інфекційних хвороб».

Питання реєстрації інфекційних хвороб регламентуються низкою галузевих нормативних актів, до яких відносяться накази МОЗ України: від 02.06.2009 № 378 «Про затвердження форм звітності з інфекційних і паразитарних захворювань, щеплень проти окремих інфекційних хвороб та інструкцій щодо їх заповнення»; від 05.04.2011 «Про удосконалення системи оперативного інформування Міністерства охорони здоров'я України»; від 19.10.2012 № 818 «Порядку ведення реєстру хворих на туберкульоз»; від 05.03.2013 № 180 (зареєстрованого в Мінюсті 27.03.2013 р. за № 495/23027) «Про затвердження форм первинної облікової документації і звітності з питань моніторингу епідемічної ситуації з ВІЛ-інфекції та інструкцій щодо їх заповнення» та спільний наказ МОЗ України та Державного комітету статистики України від 24.12.04 № 640/663, зареєстрованим Міністерством юстиції України 19.01.05 за № 62/10342) про звітно-облікову документацію з питань ВІЛ/СНІД та реєстру комп'ютерної бази даних обліку ВІЛ-інфікованих осіб.

Моніторинг і реагування на небезпеки для здоров'я і при надзвичайних ситуаціях забезпечується наступними законодавчими актами:

- постановами Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2011 р. № 893 «Про затвердження правил санітарної охорони території України» та від 9 січня 2014 р. № 11 «Про затвердження положення єдиної державної системи цивільного захисту»;

- наказами МОЗ України від 15.09.1992 № 135 «Про створення спеціалізованих протиепідемічних бригад (СПЕБ)» та від 17.07.2014 № 503 «Про утворення Експертної групи Міністерства охорони здоров'я України з питань Міжнародних медико-санітарних правил»

В Україні система реагування у випадку виникнення небезпек або надзвичайних ситуацій традиційно була зорієнтована на нагляд за об'єктами, які становлять потенційну небезпеку та лабораторне визначення ГДК визначеного переліку речовин у ґрунті, воді та повітрі. Вивчення впливу цих факторів на стан здоров'я населення (короткотермінового чи віддаленого) практично не проводилося.

В рамках проведення реформ санітарно-епідеміологічної служби та системи охорони

здоров'я України, формування системи громадського здоров'я встановлено наступне:

- Міністерство охорони здоров'я України відповідно до свого положення відповідальне за реалізацію всіх 10 основних функцій громадського здоров'я (безпосередньо самостійно забезпечує 121 завдання, та 25 спільно з іншими центральними органами виконавчої влади);

- Державна санітарно-епідеміологічна служба України виконує 147 завдань, з яких 72 завдання повинні бути передані МОЗ України, 39 завдань перейти до інших центральних органів виконавчої влади, 36 передбачено ліквідувати у рамках задекларованої політики про зниження контролюючого тиску на бізнес.

Висновки

Чинні закони України, в рамках системи громадського здоров'я, дозволяють забезпечити санітарне благополуччя в країні з розробкою та прийняттям Закону України «Про засади громадського здоров'я в Україні».

Список літератури

1. Европейский план действий по укреплению потенциала и услуг общественного здравоохранения. – Copenhagen: WHO. Regional Office for Europe, 2012 (документ EUR/RC62/12).
2. Здоров'я 2020. Основи європейської політики та

стратегія для XXI століття. – Copenhagen: WHO. Regional Office for Europe, 2013. – 224 р.

3. Наказ МОЗ України від 18 вересня 2015 року № 604 «Про утворення державної установи «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України».

Стаття надійшла до редакції 10.11.2015.

Г. А. Слабкий, Л. В. Крохмалюк, Л. А. Качала

Ужгородский национальный университет

Украинский институт стратегических исследований МОЗ Украины

АНАЛИЗ ДЕЙСТВУЮЩЕГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА ПО ВОПРОСУ САНИТАРНО-ПРОТИВОЭПИДЕМИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ В РАМКАХ СИСТЕМЫ ОБЩЕСТВЕННОГО ЗДОРОВЬЯ

Представлен анализ действующих законодательных актов Украины, которыми регламентировано обеспечение санитарно-противоэпидемического благополучия в стране в части обеспечения эпиднадзора за инфекционными болезнями.

Ключевые слова: санитарно-противоэпидемическое благополучие, система общественного здоровья, законодательное обеспечение.

G. O. Slabkiy, L. V. Krokhmaluk, L. O. Kachala

Uzhhorod National University

Ukraine Institute for Strategic Studies MoH Ukraine

ANALYSIS OF CURRENT LEGISLATION ON THE PROBLEM OF SANITARY AND EPIDEMIOLOGIC PROVISION IN THE FRAMES OF PUBLIC HEALTH SYSTEM

The paper presents the analysis of current legislative documents of Ukraine that regulate the provision of sanitary-and-epidemiologic wellness in the country in the section of epidemiologic supervision of infectious diseases.

Keywords: sanitary-and-epidemiologic wellness, public health system, legislative provision.